

Tines del Farell

Mura

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: El Farell

Coordenades:

Latitud: 41.68067
Longitud: 1.9189
UTM Est (X): 410019
UTM Nord (Y): 4614887

Classificació

Número de fitxa 08139-185
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVIII-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: Generalitat de Catalunya. Gran Via Corts Catalanes, 635 08010 BARCELONA

Fitxes associades:

[El Farell](#)

Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: dv., 20/04/2007 - 02:00

Descripció

Dins el conjunt que forma la casa El Farell hi ha un grup de dues tines de planta circular que estan tapades i que es troben a l'altra banda de l'era. Es troben dins una estructura de planta rectangular que es troba semi-soterrada i que actualment no conserva l'edificació superior que les cobriria. A l'interior hi ha dues tines de planta circular folrades amb cairons ceràmics. Les boixes s'obrien a l'esplanada de darrera, que es troba a un nivell per sota el nivell de l'era de la casa, que permet l'accés a la boca de les tines.

Història

El cultiu de la vinya és documentat a Mura des de l'any 1024, en un document de donació de cases i vinyes al terme de Nèspola fet per Guifré Amat al monestir de Sant Llorenç (Spèculo de Sant Llorenç, AM). La documentació que fa referència a vinyes és molt extensa, mantenint-se aquest cultiu molt actiu fins al segle XVIII en que foren abandonades moltes feixes i que es va accentuar a finals del XIX amb la fil·loxera, tot i que es van plantar nous ceps americans que van mantenir el conreu de la vinya fins a la industrialització. El cultiu de la vinya i la seva comercialització va provocar un important creixement amb ampliació de la superfície conreable i la roturació de nous camps en un territori de superfície difícil que va obligar a la construcció de murs de pedra seca per formar feixes, presents a tot el territori, i que va permetre el desenvolupament d'una pagesia rabassaire al voltant dels grans masos de la zona: El Farell, la Mata, Matarrodona. La tina era un element imprescindible per l'elaboració del vi. A la tina es tirava el most que sortia un cop xafat el raïm amb les premses; aquí fermentava fins a convertir-se en vi. Generalment les tines es feien en llocs amb desnivell per tal de que a sota es pogués obrir un forat, la boixa, pel qual es retirava el vi que després es guardava en botes; o bé es construïa una estructura elevada que permetés obtenir alçada. La diferència d'alçada permetia abocar el most per dalt amb comoditat i recollir el vi per baix. Les tines excavades a la roca daten de l'edat mitjana (RIU, 1989), mentre que les folrades amb cairons envernissats es feien a partir del segle XVII, ja que d'aquesta manera s'impermeabilitzava (BALLBÉ, 1993). L'apogeu de la vinya al segle XVIII obliga a construir més tines a l'exterior de les cases, probablement utilitzades per parcers, mentre que les interiors de les cases eren dels amos. Els masos de Santa Creu de Palou, Matarrodona, Puigdoure, la Casa del Putget i el Farell, al segle XVIII van tenir un important auge econòmic degut a la producció de vi, com ho demostren les llindes gravades en les portes de les cases i els cups de les tines. La casa El Farell molt probablement sigui anterior als segles X-XI, tal i com mostra la seva estructura. La documentació més antiga que fa referència és de l'any 1395, que esmenta a Jaume Zapineda del manso la Pineda, parròquia de Santa Cruz de Palodí al castell de Mura (Ballbé, 1997). La casa era coneguda com la Pineda, tot i que a la consuetud de Mura de 1592 (APM) els habitants de la casa ja rebien el cognom Farell. A principis del segle XVII tan es coneixien per Pineda com per Farell, essent el moment històric en que es canviaria la denominació de la casa. Queda constància d'aquesta doble nomenclatura en documentació conservada a l'Arxiu de Terrassa datada el 1613. Miquel Farell s'esmenta al fogatge de 1553 (Iglèsies, 1979).

